

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2018-01-15

Diarienummer 0733/16

Victoria Alarik/Kultur/GBGStad

Telefon:031-368 34 93

E-post: victoria.alarik@kultur.goteborg.se

Redovisning av uppdrag - att utreda förutsättningarna för att inrätta en branschdriven plattform för dansen enligt modellen Barnteaterakademin

Förslag till beslut

I kulturnämnden

1. Kulturnämnden godkänner redovisningen.
2. Kulturnämnden förklarar uppdraget att utreda förutsättningarna för att inrätta en branschdriven plattform för dansen enligt modellen Barnteaterakademin som fullgjort.
3. Kulturnämnden ger förvaltningen i uppdrag att, med utgångspunkt i föreliggande tjänsteutlåtande och redovisning, fördjupat utreda de ekonomiska och organisatoriska förutsättningarna för inrättandet av en dansakademi. Uppdraget redovisas sista kvartalet 2018.

Sammanfattning

Förvaltningen har sedan 2015 i uppdrag att stärka och utveckla dansfältet i Göteborg. Som ett led i att stimulera och stärka strukturerna för produktion av dans för barn och unga har kulturnämnden gett förvaltningen i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta en branschdriven plattform för dansen med Barnteaterakademin som modell (2016-05-24 § 89).

Barn och unga är ett prioriterat område för kulturnämnden, likaså danskonsten. Förvaltningen har under längre tid identifierat en brist på dansproduktioner för barn och unga trots att det finns en efterfrågan. Signaler från branschen visar på behov av att stärka förutsättningarna för produktionen och utvecklingen av danskonst för den unga publiken. Med inspiration från *Barnteaterakademin* - en framgångsrik modell som i över tio år utvecklat och stimulerat produktionen av ny dramatik för barn och unga i Göteborg - och genom stadens satsning på dansområdet, kan frågan tas vidare med föreliggande tjänsteutlåtande och utredning som en första insats.

Utredningens slutsats är att branschen har behov av kompetensutveckling, stimulans och fler mötesplatser samt ser att en så kallad akademi för dansen kan möta dessa behov. Förvaltningen föreslår att kulturnämnden godkänner redovisningen och förklarar uppdraget fullgjort samt godkänner förslaget om att fördjupat utreda de ekonomiska och

organisatoriska förutsättningarna för inrättandet av en dansakademi. Uppdraget föreslås utgå från föreliggande tjänsteutlåtande och resultera i en redovisning med förslag på ekonomisk och organisatorisk modell för en dansakademi, sista kvartalet 2018.

Ekonomiska konsekvenser

I nuläget bedömer förvaltningen att ekonomiska medel inom ram på förvaltningsnivå inte finns identifierade för att inrätta en dansakademi. En uppskattad kostnad uppgår till cirka 500 000 kronor för verksamheten av en akademi per år. Förvaltningen bedömer att resultatet av pågående utredningar av kulturstöden samt måluppfyllelse av dansutvecklingssatsningen inom förvaltningen, har bäring på en framtida finansiering av en akademi för danskonsten. Likaså måste förvaltningen ta hänsyn till andra initiativ på dansområdet som sker i staden och regionen för samverkan.

Barnperspektivet

Uppdraget att inrätta en dansakademi syftar till att stärka barnperspektivet inom scenkonsten och uppmuntra till ny dansproduktion och utveckling av danskonsten som är riktad till målgruppen barn och unga mellan 0 och 19 år. Förväntad effekt är ökad tillgång till danskonst för barn och unga i staden. FN:s barnkonvention om barns rätt till yttrandefrihet och rätten att få uttrycka sig kulturellt förväntas förverkligas genom barns delaktighet och publika möten med barn inom en dansakademis verksamhet.

Jämställdhetsperspektivet

Medvetenheten om jämställdhetsfrågor är hög inom scenkonsten och påverkar så långt som möjligt val av koreografer, dansare och övriga inblandade personer i förslaget om en dansakademi. De personer som kommer i fråga för att ingå referensgrupper kommer beaktas utifrån jämställdhetsperspektivet.

Mångfaldsperspektivet

Utformningen av förslaget med en dansakademi påverkas av mångfaldsperspektivet genom att syftet är att danskonsten ska utvecklas i kvalitet vad gäller variation, t ex representation i danskonsten men också val av t ex referenspersoner. Verksamheten ska beakta de sju diskrimineringsgrunderna enligt diskrimineringslagstiftningen. Det påverkar också olika socioekonomiska grupper eftersom konst och kultur ska nå barn och unga oavsett skolform, oavsett förutsättningar med spridning i alla geografiska områden i Göteborg.

Miljöperspektivet

Kulturförvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Omvärldsperspektivet

Göteborgs Stad har för närvarande fyra fria aktörer som har verksamhetsstöd inom dans för barn och unga. På nationell nivå erhåller åtta fria dansaktörer verksamhetsstöd från Statens Kulturråd varav en är Göteborgsbaserade *Embla dans & teater* och två är paraplyorganisationerna *Zegradans* i Stockholm och *Dansstationen* i Malmö. Göteborg saknar en sådan sammanhållande organisation som enbart producerar danskonst. Men förvaltningen har i uppdrag av nämnden att undersöka förutsättningar för en

produktionsmiljö, i samverkan med Västra Götalandsregionen. En sådan möjlighet kan i framtiden samverka med en dansakademi.

Modellen för Barnteaterakademin och nu förslaget om en Dansakademi för barn och unga är unikt i sitt slag i Sverige, Norden och Europa vad förvaltningen kan bedöma. Syftet är att stimulera till nya verk och utveckla scenkonsten kvalitetsmässigt. Andra initiativ fokuserar mer på distribution av scenkonsten; vägar att nå publiken, såsom festivaler, utbudsdagar och turnénätverk. Exempel är bland annat *Salto!* i Skåne, *BIBU* i Skåne, *Dans i stan* i Stockholm och *Den Kulturelle skolesekken* i Norge.

Pågående initiativ på lokal och regional nivå håller i skrivande stund på att ta form och kan kopplas till förslaget om en dansakademi. Exempel är bland annat Kultur i Västs förslag på ett regionalt dansturnénätverk för barn och unga med nationell, nordisk och internationell prägel, samt Producentbyråns nya förstudie om utveckling av dansfältet för barn och unga där ett av förslagen är en internationell dansfestival för barn och unga.

Förvaltningen har i samband med andra pågående utredningar av kulturstöden inom förvaltningen uppmärksammat att nya strukturer behövs för att säkerställa utveckling och återväxt på aktörssidan. Dansakademin som plattform kan fungera som ett viktigt led i att säkerställa danskonstnärlig utveckling och återväxt om tillräckliga resurser avsätts. Förvaltningen bedömer att resultatet av pågående utredningar av kulturstöden samt måluppfyllelse av dansutvecklingsstrategin inom förvaltningen, har bäring på en framtida finansiering av en akademi för danskonsten.

I dagsläget omorganiseras förskolans och grundskolans verksamheter och kommer under 2018 flyttas från stadsdelarna till centrala nämnder. På vilket sätt det kommer påverka kultursamordnarfunktionerna är ännu inte klart. Under en sådan övergång är det särskilt viktigt att både stärka befintliga och utveckla nya nätverk och mötesplatser mellan dansaktörer och barnen. En akademi för dansen kan vara en sådan plattform.

Bilagor

1. Redovisning av uppdrag - att utreda förutsättningarna för att inrätta en branschdriven plattform för dansen enligt modellen Barnteaterakademin.
2. Kulturnämndens protokollsutdrag 2016-05-24 § 89 angående uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta en branschdriven plattform för dansen enligt modellen Barnteaterakademin.

Ärendet

Kulturnämnden gav 2016-05-24 § 89 förvaltningen i uppdrag att utreda förutsättningar för att inrätta en branschdriven plattform för danskonsten enligt modellen Barnteaterakademien. Utredningens slutsats är att branschen har behov av kompetensutveckling, stimulans och fler mötesplatser samt ser att en akademi för dansen kan möta dessa behov.

Förvaltningen föreslår att kulturnämnden godkänner redovisningen av uppdraget samt godkänner förslaget om att fördjupat utreda de ekonomiska och organisatoriska förutsättningarna för inrättandet av en branschdriven dansakademi. Uppdraget föreslås utgå från föreliggande tjänsteutlåtande och resultera i en redovisning med förslag på ekonomisk och organisatorisk modell för en dansakademi, sista kvartalet 2018.

Beskrivning av ärendet

Förvaltningen har sedan 2015 i uppdrag att stärka och utveckla dansfältet i Göteborg. Som ett led i att stimulera och stärka strukturerna för produktion av danskonst för barn och unga har kulturnämnden gett förvaltningen i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta en branschdriven plattform för dansen med Barnteaterakademien som modell.

Syftet med rapporten är att utreda förutsättningarna för att inrätta en branschdriven plattform som utgörs av och drivs av dansaktörer i Göteborg. Utredningen avgränsas till att genomlysas dansfältets behov och förutsättningar att inrätta en plattform för danskonsten, i likhet med Barnteaterakademien. Ekonomiska och organisatoriska förutsättningar för en modell berörs inte i föreliggande redovisning.

Barn och unga är ett prioriterat område för kulturnämnden, likaså danskonsten. Förvaltningen har under längre tid identifierat en brist på dansproduktioner för barn och unga trots att det finns en efterfrågan. Signaler från branschen visar på behov av att stärka förutsättningarna för produktionen och utvecklingen av danskonst för den unga publiken. *Barnteaterakademien* är en framgångsrik modell som i över tio år samlat aktörer från både det fria fältet och institutioner för att utveckla och stimulera produktionen av ny dramatik för barn och unga i Göteborg. En motsvarighet för dansen med syfte att stärka utvecklingen av ny koreografi för barn och unga skulle väl kunna komplettera det strukturella arbetet som danskonsulenterna driver gentemot arrangörer och mottagare i stadsdelarna. Med inspiration från *Barnteaterakademien* och med stadens satsning på dansområdet, kan frågan tas vidare med föreliggande tjänsteutlåtande och utredning som en första insats.

I nuläget har fyra aktörer med fokus på danskonst för barn och unga 2017 verksamhetsstöd från kulturnämnden: *Embla dans & teater*, *Big Wind*, *Art of Spectra* och *Danskompaniet SPINN*. Tillsammans täcker de in målgruppen 0 - 19 år och samtliga har en omfattande uppsökande verksamhet med förskolan och skolan som främsta mottagare. Det kvarstår att få aktörer gör ett medvetet val att skapa danskonst för barn och unga särskilt. Skolan är en central mottagare för att nå så många unga som möjligt oavsett förutsättningar och med geografisk spridning i staden.

Ekonomiskt perspektiv

Förutom de ekonomiska stödstrukturer som redan finns i staden i form av projektstöd, verksamhetsstöd och utjämningsbidrag, finns behov av ett så kallat "utvecklingsstöd". Aktörerna påpekar att de redan existerande stöden inte täcker hela verksamhetskedjan av

kostnader. Aktörernas produktionsbudgetar är så slimmade att utgifter för **idégenererande arbete utöver hög produktionstakt inte inryms**. En del av detta utvecklingsarbete med tillhörande ökat anslag, skulle kunna ske inom ramen för en akademi. Förvaltningen ser att en akademi även skulle vara relevant för ett regionalt stöd då Västra Götalands kulturplan lyfter dansen för barn och unga. På sikt skulle också statliga och internationella stöd och samarbeten vara reella beroende på akademins framtida utformning.

Slutsats

Utredningens slutsats är att dansbranschen är positiv till att inrätta och vara del av en modell för dansen motsvarande Barnteaterakademien. Eftersom branschen saknar goda förutsättningar att verka och utvecklas, finns ett stort behov av åtgärder som kan samla och stärka branschen. Utredningen visar att en dansakademi har möjlighet att möta följande identifierade behov från branschen:

- Möjlighet att känna samhörighet inom dansfältet.
- Erfarenhetsutbyten mellan dansaktörer.
- Stimulera till fördjupad och breddad danskonstnärlig kompetens hos dansaktörerna.
- Utveckla mötet och delaktigheten med den unga publiken.
- Skapa fler möten mellan utövare och arrangör, t ex skolan.
- Etablera fler fysiska mötesplatser för danskonsten.
- Utöka utrymmet i offentliga samtal, media, publikationer och forskning.

En viktig förutsättning för branschen är att förankra modellen grundligt hos densamma för att nå en hållbar struktur med branschnära mål och innehåll samt finna former för finansiering, organisation och huvudman inför en etablering. På så sätt skapas utrymme för samverkan mellan parter och aktörer på dansfältet samt hopkoppling med de pågående initiativ som håller på att ta form i staden och regionen, så att branschen kan samlas.

Vidare kvarstår behov av att titta närmare på hur modellen kan finansieras samt organisering vad gäller huvudman, styrgrupp, referensgrupp och samarbetsparter. I dagsläget finns inte identifierade medel inom ram på förvaltningsnivå att finansiera en dansakademi, en kostnad som uppskattas till cirka 500 000 kronor per år.

Förvaltningens beredning av ärendet

Förvaltningen har samtalat med verksamma inom danskonstens och barnkulturens område i Göteborg och Västsverige samt nationella aktörer. Respondenterna representerar olika positioner och erfarenheter inom dansområdet respektive perspektivet barn och unga såsom utövande danskonstnärer, producenter, arrangörer, intresseorganisationer, utbildningsinstanser, främjare, samt representanter från Barnteaterakademien. Samtalen har förts i form av enskilda samtal, tematiska gruppsamtal, telefonintervjuer samt via e-post.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att kulturnämnden godkänner redovisningen och förklarar uppdraget fullgjort samt godkänner förslaget om att under 2018 fördjupat utreda de ekonomiska och organisatoriska förutsättningarna för inrättandet av en dansakademi. Uppdraget föreslås utgå från föreliggande tjänsteutlåtande och redovisning samt sista

kvartalet 2018 resultera i en redovisning med förslag på ekonomisk och organisatorisk modell för en framtida dansakademi.

GÖTEBORGS STADS KULTURFÖRVALTNING

Anna Rosengren

Jonna Ulin

Förvaltningsdirektör

Sektorchef Fri konst och kultur

Redovisning av uppdrag – att utreda förutsättningarna för att inrätta en branschdriven plattform för dansen enligt modellen Barnteaterakademin

Innehåll

Inledning	4
Uppdraget.....	4
Syfte	4
Metod	4
Avgränsning.....	5
Bakgrund	5
Styrdokument i staden	5
Kulturnämndens insatser för dans för barn och unga.....	5
Dansfältet för barn och unga i Göteborg	6
<i>Danskompanier och koreografer idag</i>	6
Förutsättningar för dansaktörerna att nå sin publik	7
<i>Scener och spelplatser</i>	7
<i>Skolan och stadsdelarna</i>	8
<i>Stöd och subventioner</i>	8
Utbildning och fortbildning.....	8
Barnteaterakademin; bakgrund och beskrivning	8
Nuläge och omvärld.....	9
Sammanfattning av respondenternas svar	10
Kompetens	11
Mötesplatser	11
Stimulans.....	12
Ekonomi.....	13
Förvaltningens analys och förslag	13
Analys och diskussion.....	13
<i>Stöd och strukturer</i>	13
<i>Ekonomisk konsekvens</i>	13
<i>Barnteaterakademin överförd på danskonsten</i>	14
<i>Summering analys</i>	14
Förslaget att utreda ekonomiska och organisatoriska förutsättningar för att inrätta en Dansakademi	15
<i>Slutsats</i>	15
<i>Förslag till långsiktiga mål</i>	15
<i>Förslag till långsiktiga effekter</i>	16

Förslaget	16
Källor	17
Intervjuer.....	17
<i>Muntliga källor</i>	17
<i>Textkällor</i>	17
Appendix	18
Barnteaterakademien på Angereds Teater	18
<i>Uppdrag 2017 - 2019</i>	18
<i>Övergripande mål för Barnteaterakademien</i>	18
<i>Specifika mål</i>	18
<i>Barnteaterakademins organisation</i>	18

Inledning

Uppdraget

Förvaltningen har sedan 2015 i uppdrag att stärka och utveckla dansfältet i Göteborg¹. Som ett led i att stimulera och stärka strukturerna för produktion av danskonst för barn och unga har kulturnämnden gett förvaltningen i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta en branschdriven plattform för dansen med Barnteaterakademin som modell².

Syfte

Syftet med rapporten är att utreda förutsättningarna för att inrätta en plattform för danskonsten som utgörs av och drivs av dansaktörer i Göteborg. Utredningen tar avstamp i Barnteaterakademin som modell.

Metod

Förvaltningen har samtalat med verksamma inom danskonstens och barnkulturens område i Göteborg och Västsverige samt nationella aktörer. Respondenterna representerar olika positioner och erfarenheter inom dansområdet respektive perspektivet barn och unga såsom utövande danskonstnärer, producenter, arrangörer, intresseorganisationer, utbildningsinstanser, främjare, samt representanter från Barnteaterakademin. Samtalen har förts i form av enskilda samtal, tematiska gruppsamtal, telefonintervjuer samt via e-post.

Respondenterna har svarat på:

1) *Vilka förutsättningar behövs för att stärka kvalitet och kvantitet av produktionen av dans för barn och unga? Beskriv i styrkor, brister och utvecklingsmöjligheter inom områdena:*

1. Kompetens
2. Mötet med barnen/barnperspektivet
3. Mötesplatser och utbyten
4. Stöd och resurser
5. Arbetsätt och metoder

2) *Vilken roll kan du/din organisation ta på området som stärker produktionen av dans?*

3) *Vilka delar ur en modell som Barnteaterakademin ser du kan fungera för att utveckla danskonsten?*

Förvaltningen har tagit avstamp i tidigare rapporter: Översyn av danskonstens förutsättningar i Göteborg (2014³) samt Uppföljning och redovisning av Göteborgs stads Dansutvecklingsåtgärder 2015⁴. Här ges bakgrunden till detta uppdrag som är en del i att stärka och utveckla dansen i Göteborgs Stad. Därutöver styrdokument, handlingsplaner samt andra utredningar.

¹ Budget för Göteborgs Stads kulturnämnd 2015, Dnr 1043/14, s.11.

² Kulturnämndens sammanträde 2016-05-24 § 89, Dnr 0733/16.

³ Kulturnämndens sammanträde 2013-09-26 § 146 respektive 2014-09-30 § 134, Dnr 1441/13.

⁴ Kulturnämndens sammanträde 2016-05-24 § 89, Dnr 0733/16.

Avgränsning

Utredningen avgränsas till att genomlysas dansfältets behov och förutsättningar att inrätta en branschdriven plattform för danskonsten, i likhet med Barnteaterakademien.

Ekonomiska och organisatoriska förutsättningar för en modell berörs inte i föreliggande redovisning.

Bakgrund

Barn och unga är ett prioriterat område för kulturnämnden, likaså danskonsten.

Förvaltningen har under längre tid identifierat en brist på dansproduktioner för barn och unga trots att det finns en efterfrågan. Signaler från branschen visar på behov av att stärka förutsättningarna för produktionen och utvecklingen av danskonst för den unga publiken. Barnteaterakademien är en framgångsrik modell som i över tio år samlat aktörer från både det fria fältet och institutioner för att utveckla och stimulera produktionen av ny dramatik för barn och unga i Göteborg. En motsvarighet för dansen med syfte att stärka utvecklingen av ny koreografi för barn och unga skulle väl kunna komplettera det strukturella arbetet som danskonsulenterna driver gentemot arrangörer och mottagare i stadsdelarna. Med inspiration från Barnteaterakademien och med stadens satsning på dansområdet, kan frågan tas vidare med denna utredning som en första insats.

Styrdokument i staden

Utredningens syfte möter flera av kulturnämndens prioriterade områden samt delar av kulturprogrammet. Den berör både den prioriterade målgruppen barn och unga samt dansen som ett strategiskt utvecklingsområde med det överordnade målet om att tillgängligheten till kultur ska öka. I Göteborgs Stads kulturprogram stöds arbetet både inom området Kulturpolitik genom att barnen i staden ska vara delaktiga på olika nivåer samt genom delen Konstpolitik med syftet att stärka dansaktörernas förutsättningar att verka. Barns rätt till kultur, delaktighet och rätt att komma till tals är centralt ur ett demokratiskt barnperspektiv som är reglerat i FN:s barnkonvention, ett överordnat styrdokument.

Kulturnämndens insatser för dans för barn och unga

Kulturförvaltningens danskonsulent arbetar främjande med kunskapsspridning i stadens stadsdelar samt förmedlar dansprojekt till skolan från det fria danslivet. Främjandearbetet kan delas in i tre områden:

1. Möjliggöra att fler barn får möta dansen, t ex genom *Dansbanan*, en turnéslinga med syftet att dansföreställningar arrangeras varje termin i Göteborgs stadsdelar. Danskonsulenterna sammanställer ett arrangörsnätverk bestående av kultursamordnare och arrangörer från åtta stadsdelar och gör ett urval av turnébara dansföreställningar inför varje termin.
2. Stimulera och vara en rådgivande resurs för det fria danslivet, t ex genom insatsen *Expand*, där dansare och koreografer får möjlighet att utveckla sina föreställningsidéer med stöd av mentorer.
3. Tillhandahålla kompetensutveckling för de vuxna som omger barnen, t ex genom fortbildningen *Att prata scenkonst*, som är riktat mot lärare i syfte att träna sig i att sätta ord på scenkonstupplevelser.

Utöver löpande arbete görs riktade satsningar efter behov, t ex *Dansloopen*, ett projekt under 2015 i syfte att utveckla dansarrangörernas kompetens samt turnénätverket för dans. Danskonsulenterna ingår i flera nätverk, t ex *SRD* (Samarbetsrådet för Regional Dansutveckling) och samarbetar ofta med danskonsulenterna på Kultur i Väst samt i konststartsöverskridande projekt med t ex stadens konstkonsulent.

Programläggande verksamhet som visar danskonst för barn och unga är t ex *Stora teatern* och *Sommarunderhållningen*. Vidare finns verksamhet för unga arrangörer på *Frilagret*, där dansen är ett av konstområdena.

Kulturnämnden har riktade medel avsatta för fria aktörer att möta barn och unga i form av utjämningsbidraget, som bygger på antal barn i publiken. Projektstöd och verksamhetsstöd är stöd till det fria danslivet för produktion, som Enheten för Kulturstöd fördelar.

Museisektorn och bibliotekssektorn programlägger mer sporadiskt dansakter för barn. Anställda museipedagoger och konstpedagoger omfattas inte av dansområdet. Däremot genomförs museilektioner av danspedagoger anlitade från det fria kulturlivet. Museilektioner är kostnadsfria lektioner som erbjuds skolan i syfte att ta del av Göteborgs kulturliv. Några institutioner har tidvis haft samarbeten med fria danskonstnärer och grupper.

Dansfältet för barn och unga i Göteborg

Danskonsten, till skillnad från teatern, är en ung konstform och så även danskonsten för den unga publiken. Barndansen har en sammanflätad historia ur både ett sceniskt och pedagogiskt perspektiv samt är präglad av internationella influenser. Dansen som demokratisk rättighet för barn har sitt ursprung i den fria dansens inflytande under förra seklets början med danskonstnären Isadora Duncan som pionjär. I Göteborg gick dansgruppen *Rubicon* 1978 i spetsen för den konstnärliga dansen för barn och unga. Fram till idag har ett långsamt men tilltagande dansfält för barn och unga utvecklats.

Danskompanier och koreografer idag

I nuläget har fyra aktörer med fokus på barn och unga 2017 verksamhetsstöd från kulturnämnden: *Embla dans & teater*, *Big Wind*, *Art of Spectra* och *Danskompaniet SPINN*. Tillsammans täcker de in målgruppen 0 - 19 år och samtliga har en omfattande uppsökande verksamhet med förskolan och skolan som främsta mottagare. Flera har anpassat sig till skolans verklighet och gör föreställningar som är tekniksåla, lektionstidslånga samt klassrumsstora. Ett exempel är konceptet ”klassrumsföreställning”. Många erbjuder också ett danskunskapande arbete i anslutning till föreställningen; samtal om scenupplevelsen eller workshops där barnen får dansa själva. Flera föreställningar har ett tilltal till de unga som bjuder in till delaktighet och interaktion på olika nivåer. Andra samarbetar med kulturhus och scener för att inte göra avkall på den konstnärliga ambitionen. Scenen kan erbjuda teknik såsom ljus och ljud, möjlighet att använda avancerad scenografi samt salong och scen, vilket en del dansföreställningar kräver för att hamna i sitt rätta sammanhang.

Till skillnad från teatergrupperna har ingen dansgrupp möjlighet i nuläget att hålla sig med egen scen. Det gäller även repetitionslokaler i stort. Att arbeta i residens eller med community-dans är metoder som förekommer och innebär t ex lokal förankring, involvering av målgruppen i skapandeprocessen och starkare relation till samarbetsparten

och arrangören. *Danskompaniet SPINN* har särskilt fokus på integrerad dans, d v s dansare med och utan funktionsvariationer.

Det finns fler aktörer, t ex *Twisted Feet* och *E= mc2 Dans*, som gör dansföreställningar för målgruppen barn och unga, men mer sporadiskt utan långvariga spelperioder eller kontinuitet i verksamheten. *E= mc2 Dans* har verksamhetsstöd och riktar sig främst mot vuxna och äldre ungdom och *Twisted Feet* har tidvis beviljats projektstöd och driver framförallt utbildning, kurser och festival inom urban dans. Det kvarstår att få aktörer gör ett medvetet val att skapa dans för barn och unga särskilt.

Satellit dansfestival för barn och unga, en nordisk festival och gästspelsscenen, drevs mellan 2010 - 2016 av *Embla dans & teater* samt *Producentbyrån* och är saknad av dansfältet.

Danscentrum Väst är en förening för aktörer i det fria danslivet i Västra Götaland. Organisationen har funnits sedan 1992 och ska ytterst verka för sina medlemmars villkor inom branschen. Sedan 2016 arrangerar *Danscentrum Väst* en dag där medlemmars nya dansproduktioner för barn och unga presenteras och bedöms för utbudskataloger och subventioner i Göteborg och Västra Götaland.

I Västsverige finns *Regionteater Väst* som den enda institutionen i landet med fast danskompani med uppdrag att verka gentemot barn och unga. *Göteborgsoperans danskompani* gör inga riktade föreställningar för barn och unga men operan har en avdelning, Skapa, som arbetar med barns delaktighet över flera konstområden, bland annat dans.

Förutsättningar för dansaktörerna att nå sin publik

Under 2016 hade den göteborgsproducerade danskonsten med verksamhetsstöd, 8 640 besök av barn och unga i Göteborg. Teatergrupperna har bättre förutsättningar än dansen att nå sin publik på grund av att flertalet har egna scener. Därtill har de starkare relationer till arrangörer samt fler ändamålsenliga spelplatser och kan turnera med sina föreställningar inom Göteborg mer frekvent. Samtidigt visar en översyn från 2013, genomförd av förvaltningens danskonsulent, att efterfrågan på dans bland barn upp till 13 år är stor.

Scener och spelplatser

Det finns ingen renodlad scen för dans i Göteborg och specifikt inte för barn och unga. Däremot finns några gästspelsscener såsom *Stora teatern*, *Atalante*, *3:e våningen* och *Konstepidemin*. Kulturhusen runt centrum är *Frölunda kulturhus*, *Backa kulturhus*, *Kulturhuset Blå stället*, *Kulturhuset Vingen* och *Kulturhuset Kåken*. *Angeredes teater* kan också nämnas. *Frölunda kulturhus* fungerar som både scen och mötesplats och har tagit sig an just dansen för den unga publiken bland annat genom att ha varit värdsceen för den nedlagda Satellit dansfestival för barn och unga. Kulturhuset är också en part i *Dansbanans* arrangörsnätverk samt samarbetspart i satsningen *Expand*. Andra spelplatser är bibliotek, fritidsgårdar, ungdomssatsningar, kulturskolor samt förskola och skola. Men behovet är större än vad stadsdelarnas resurser av ändamålsenliga lokaler kan möta.

En av insatserna inom kulturnämndens satsning på dansutveckling, är att inrätta en framtida produktionsmiljö för dans, vilken kan spela stor roll för stadens verkamma dansaktörer i fråga om yta för att repetera, träna, samarbeta och presentera danskonst.

Skolan och stadsdelarna

Skolan är en central mottagare för att nå så många unga som möjligt oavsett förutsättningar och med geografisk spridning i staden. Förskola och skola är viktiga plattformar för mötet mellan den unga publiken och dansaktörerna. I staden finns strukturer för att underlätta detta möte, bland annat i form av stadsdelarnas kultursamordnare för barn och unga, som organiserar nätverken KULF och KULIS (Kultur i Förskolan och Kultur i Skolan) i syfte att barn och unga ska få se, uppleva och utöva konst och kultur. I dagsläget omorganiseras förskolans och grundskolans verksamheter och kommer under 2018 flyttas från stadsdelarna till centrala nämnder. På gymnasienivå finns inget nätverk som liknar KULF och KULIS.

Kulturterminen, stadens digitala utbudskatalog för konst och kultur för barn och unga, är ett viktigt verktyg för skola och aktörer att nå varandra. Genom Kulturterminen kan lärare, ombud och samordnare hitta till bokningsbara dansföreställningar såväl som danspedagogiska projekt till skolor och förskolor.

Stöd och subventioner

Kulturförvaltningen hanterar ett utjämningsbidrag för att stödja de fria scenkonstutövarna samt att främja barn/elevs möjlighet att ta del av scenkonst i Göteborgs stad. Bidraget gäller föreställningar för barn och unga mellan 0 och 19 år oavsett skolform. Det regionala arrangörstödet gäller bland annat för turné med scenkonst i regionen och för kulturpedagogiska projekt. Det finns därutöver ett nationellt stöd, *Skapande skola*, som söks av skolans huvudman, d v s stadsdelarna i Göteborg, i syfte att genomföra konstnärliga projekt i skolan. Utöver de subventionssystem som finns kopplat till distribution av scenkonst för barn och unga, fördelar också Enheten för Kulturstöd produktionsmedel till det fria danslivet genom olika projektstöd och verksamhetsstöd.

Utbildning och fortbildning

I Göteborg finns ingen utbildning i konstnärlig dans på högskolenivå. Däremot finns en nystartad danslärarutbildning samt en masterutbildning i Contemporary Performative Arts på Högskolan för Scen och Musik (HSM). Dans- och Cirkushögskolan (DOCH) rymmer inom Stockholms Konstnärliga högskola och erbjuder både konstnärliga och pedagogiska utbildningar på flera nivåer. På några högskolor i landet finns dansvetenskap. På yrkeshögskolenivå finns treåriga dans- och musikalutbildningar i Göteborg såsom Balettakademin och Performing Art's School.

Kulturakademin Trappan anordnar kortare fortbildning inom bl a scenkonstområdet. Flera kurser riktade till dansområdet har genomförts, dock ej specifikt mot målgruppen barn och unga.

Utbildning och kompetensförsörjning är ett av de strategiska utvecklingsområdena som förvaltningen arbetar med inom dansutvecklingssatsningen. Samtal med HSM (Högskolan för Scen och Musik) förs och det finns en positiv samsyn på att utveckla danskonstnärlig högre utbildning med fokus på praktik.

Barnteaterakademin; bakgrund och beskrivning

Barnteaterakademin startades 2005 och verkar på uppdrag av Göteborgs Stads kulturnämnd. Barnteaterakademin startades mot bakgrund av en motion i kommunfullmäktige 2000 om att utveckla barn och ungdomsteatern genom ett barnteaterinstitut med inspiration från en framgångsrik modell av teaterinstitutet i

Barcelona. Förvaltningen gavs i uppdrag att utreda möjligheten att starta ett barnteaterinstitut med uppgift att främja tillväxten av samtidsdramatik för barn och ungdom. I motionen som låg till grund för beslutet lyftes behovet av ny dramatik och betonade teatrarnas problem att ha råd att köpa in nya pjäser och därmed ekonomiskt klara av ett tätare samarbete med dramatiker för utveckling av texter. Ett av de viktigaste målen som motionen pekade på var att genom att inrätta ett barnteaterinstitut och därigenom stödja två konstnärsgupper, dramatiker och de fria grupperna. (Barnteaterakademi Göteborg, C Bergil, L Fridell, 2002).

Från det att Barnteaterakademien startades, och då låg under Backa Teater mellan 2005 - 2007, har verksamheten sedan flera år etablerats som en unik verksamhet i Sverige genom sin organisering och att bedriva verksamhet. Sedan 2008 har Angereds Teater det organisatoriska huvudmannskapet för verksamheten, som separerades från verksamhetsdelen. Syftet med en sådan uppdelning är att:

- Verksamhetsfrågorna ska drivas av och utifrån branschen och dess villkor, för att vara så nära fältet som möjligt.
- Stärka och ena barnteateraktörer som bransch.
- Dela kunskap, erfarenheter och resurser som tex lokaler, scener, personal som t ex skådespelare vid readings etc.

Barnteaterakademien drivs idag av en projektledare samt en styrgrupp. Styrgruppen utgörs av representanter från det fria barnteatern i Göteborg, Angereds teater, Backa Teater, Regionteater Väst och Teatercentrum Väst. Representant för kulturförvaltningen är adjungerad i styrgruppen. Tankar på att ta in fler kompetenser också utanför fältet, t ex från högskolan eller skolan finns.

Under åren 2005 - 2013 uppbar Barnteaterakademien ettåriga verksamhetsstöd; 2014 beviljades verksamheten treårigt stöd vilket förnyades för perioden 2017 - 2019, tillsammans med huvudmannskapet för Angereds Teater. (Se Appendix)

Nuläge och omvärld

Göteborgs Stad har för närvarande fyra fria aktörer som har verksamhetsstöd inom dans för barn och unga. På nationell nivå erhåller åtta fria dansaktörer verksamhetsstöd från Statens kulturråd varav en är Göteborgsbaserade *Embla dans & teater* och två är paraplyorganisationerna *Zegradans* i Stockholm och *Dansstationen* i Malmö. Det betyder att flera enskilda koreografers dansverk produceras under respektive paraplyorganisation och höjer antalet dansproduktioner avsevärt. Åtta projektbidrag har därtill fördelats till dans för barn och unga från Statens kulturråd. Jämförande siffra i Göteborg är i genomsnitt två per år. Göteborg saknar en sammanhållande organisation som enbart producerar danskonst, såsom Stockholm och Malmö har. Förvaltningen har dock i uppdrag av nämnden att undersöka förutsättningar för en produktionsmiljö, i samverkan med Västra Götalandsregionen. En sådan möjlighet kan i framtiden samverka med en dansakademi.

Flera pågående processer i Göteborg och Västra Götalandsregionen kan påverka utfallet av hur en framtida akademi för danskonsten kan komma att utformas. Initiativ från branschen inom området danskonst för barn och unga är i skrivande stund i rullning. Exempel är *Producentbyrån* som i november 2017 la fram en förstudie: *Utveckling av*

fältet dans för barn och unga, där ett av förslagen handlar om en internationell dansfestival för barn och unga. Vidare har *Regionteater Väst* en ny konstnärlig ledare för dansen och planerar för en ny riktning med barns och ungas involverande. Kultur i Väst kommer att föreslå en modell för ett regionalt dansturnénätverk för barn och unga med nationell, nordisk och internationell prägel. Satsningen *Expand*, ett samarbete mellan Göteborgs Stads kulturförvaltning, Kultur i Väst och Frölunda kulturhus, syftar till att ny danskonst för barn och unga skapas.

Det är av vikt att se över de olika initiativen så de kan samverka och kopplas till varandra för att det ska bli så stor utväxling som möjligt av det sammantagna. Förvaltningen kommer kalla berörda aktörer till möten under 2018 för att kartlägga denna möjlighet.

Förvaltningen har i samband med andra pågående utredningar av kulturstöden inom förvaltningen uppmärksammat att nya strukturer behövs för att säkerställa utveckling och återväxt på aktörssidan. En akademi för dansen kan fungera som ett viktigt led i att säkerställa utveckling och återväxt om tillräckliga resurser avsätts.

Modellen Barnteaterakademien är unik i sitt slag i Sverige. Det finns heller ingen liknande modell på dansområdet med ett så långsiktigt och branschnära mål, syfte och innehåll. En motsvarande modell för danskonsten kan fylla en viktig funktion för att skapa både kompetensutveckling, hållbarhet och slutligen fler dansproduktioner med utvecklade och varierade konstnärliga uttryck i mötet med den unga publiken.

Aktörer vittnar om flera nationella arenor som är viktiga förespråkare för scenkonst som riktar sig till barn och unga, men främst fungerar som fönster och distributionskanaler: *scenkonstbiennalen BIBU* i Helsingborg, dansfestivalen och turnénätverket *Salto!* i Skåne, en nationell satsning på bl a scenkonstens möte med barn i Norge: *Den kulturella skolesekken*, nätverket för dans och cirkus *Dans i stan* i Stockholm samt utbudsdagar i Göteborg och Västra Götaland. Debatt och ny forskning inom området kultur för barn och unga är bl a *Centrum för barnkulturforskning* i Stockholm samt *BIG* (Barnkulturforskning i Göteborg).

Det sker stora förändringar i Göteborg vad gäller de led som idag förutsätter att kulturen möter skolan. I dagsläget omorganiseras förskolans och grundskolans verksamheter och kommer under 2018 flyttas från stadsdelarna till centrala nämnder. På vilket sätt det kommer påverka kultursamordnarfunktionerna, är ännu inte klart. Det finns en farhåga att leden försvagas och kulturen under en tid har svårare att möta skolan. Under en sådan övergång är det särskilt viktigt att både stärka befintliga och utveckla nya nätverk och mötesplatser mellan dansaktörer och barnen. En akademi för dansen kan vara en sådan plattform.

Sammanfattning av respondenternas svar

Samtliga respondenter är positiva till uppdraget om att utreda förutsättningarna för att inrätta en modell för danskonsten. En respondent anser att modellen för Barnteaterakademien är både väl genomförd samt fullt överförbar på danskonsten. Flera aktörer menar dock att dansbranschen, i förhållande till teatern, haltar i alltför många led för att vara mogen att ta sig an en akademi helt i likhet med Barnteaterakademien. Vad alla är överens om är att det behövs stimulansmedel för att möjliggöra kompetensutveckling, erfarenhetsutbyten samt mötesplatser av olika slag.

Här nedan sammanfattas de svar från intervjuer som genomförts med aktörer från branschen utifrån frågeställningen: Vilka förutsättningar behövs för att stärka både kvalitet och kvantitet av produktionen av danskonst för barn och unga? Perspektiven är uppdelade på fyra områden: Kompetens, Mötesplatser, Stimulans samt Ekonomi.

Kompetens

Flertalet aktörer framhåller återkommande bristen på kompetens på grund av att högre utbildning av dans i Göteborg saknas. Det finns ingen högskoleutbildning för konstnärlig dans på HSM – Högskolan för Scen och Musik, men däremot startade en danslärarutbildning 2016 vilket ses som en styrka. Flera anser att kunskapen om barn och barns möte med danskonst är låg eller att för få aktörer har tillräcklig kunskap. Ur ett barnpsykologiskt perspektiv om barns utveckling och faser är kompetensen lägre ändå. Eftersom barn är målgruppen bör det också finnas ett genuint intresse av att förstå sin publik och vilja kommunicera genom dans. Att spela föreställningar för barn är att ta ett särskilt ansvar och se barn som en viktig och spännande målgrupp med stor utvecklingspotential. Kvaliteten skall vara likvärdig i de föreställningar som riktas mot barn som mot vuxna. En aktör uttryckte att ”riktigt bra dansföreställningar för barn är bra för alla i alla åldrar”. Kunskapen och medvetenheten om att skapa relevanta föreställningar som speglar sin samtid och vågar bryta mot invanda mönster är ett stort utvecklingsområde. Representationen inom danskonsten måste också breddas, d v s vilka aktörer står på scen och vad förmedlas?

Kompetensen om danskonst i arrangörsleden, t ex mottagarna i skolan, bör också utvecklas för att nå en djupare förståelse av konsten och konstens betydelse. Först när de vuxna som omger barnen har en egen relation till danskonsten kan en mer långsiktig och stabil plattform byggas med samsyn och förtroende för konsten. Inom detta område har därför föreslagits att ta fram metodböcker, handledningar och ”prata-dans-guider”. Mycket av detta material finns redan framtaget av Kultur i Väst och en vidare fråga är hur man levandegör skrifterna och fördjupar samt säkerställer kunskapen från människa till människa. I grunden behövs därför mer forskning och väl dokumenterad verksamhet likt Barnteaterakademiens gedigna arbete. Likaså är behovet stort av pågående och levande samtal och debatter inom branschen i alla led och på olika nivåer.

Mötesplatser

Fokus på danskonst för barn och unga är generellt litet i samhället i Sverige idag. Aktörerna menar att status för branschen måste höjas; urval av kulturprojekt i skolan, utrymme i media, plats på scenerna i staden etc. Bristen hänger ihop med dansen i stort och med den avsaknad av fysiska platser som finns. Likväl en central scen som repetitionslokaler saknas men också mötesplatser för samtal och debatter. Till skillnad från teaterns alla småscener att samlas på för att föra samtalet vidare kring teaterkonsten och befästa debatten i ett offentligt rum, lyser danskonsten med sin frånvaro och tappar i både innehåll och identitet. Även om den dans som spelas i skolan ofta är uppskattad, är risken att den försvinner ur ett större perspektiv än själva mötet med publiken; den förtjänar mer uppmärksamhet och större utrymme. Även inom kulturkritiken, litteraturen och forskningen har dansen mycket att ta igen. Här saknas jämte de andra konstområdena en självklar mötesplats kring analys, reflektion och fördjupning. Någon respondent har gett förslag på att införa följeforskning av pågående konstnärlig process med ambition att skapa för barn och siktet inställt på färdig föreställning med kringarrangemang. Någon

annan har pekat på framtida resurser att inrätta forskartjänster på HSM eller annan fakultet på universitetet. Att undersöka möjligheter till fler platser än skolan att möta barnen på, är också ifrågasatt av flera aktörer. Exempel kan vara fritids, ungdomssatsningar och kulturskolan.

Det finns ett fåtal gynnsamma mötesplatser för dansbranschen i Sverige och Göteborg såsom festivaler som BIBU och det numer nedlagda Satellit festival. Branschdagar och utbudsdagar liknande Göteborgs stads En scen kväll och de regionala Scenkonstdagarna visar sig för flertalet aktörer vara en av de viktigaste insatserna för att kunna förmedla sina föreställningar. Samtal i anslutning till föreställningar och work-in-progress för att utveckla och generera nya idéer till scenkonsten är framgångsrika metoder. Men tillfällena är alltför få och spretiga utan större sammanhang eller kopplingar till varandra och sin omvärld. Dansen saknar större sammanhang som tar ett större grepp och belyser dansen som konstform ur många perspektiv. Störst är behovet av en fysisk plats som samlar branschen till återkommande och regelbundna sammankomster som signalerar stadga och tillhörighet.

Stimulans

Det saknas arenor att i praktiken få testa sina idéer, träna sig i och få fördjupad förståelse av sceniska processer i mötet med barnen och mötet med mottagarna, bl a skolan. En slags verklighetsanknuten konstnärlig praktik efterlyses där metodik och arbetsätt också provas. Ett förslag är att införa residens i skolan, ett format som varit lyckosamt på andra håll. Då får koreografen/gruppen tillbringa tid och praktik inom skolans hus och ramar under en sammanhängande period. Aktören kommer närmare sin mottagare och mottagaren aktören. På så sätt skapas förutsättningar för ett direkt utbyte mellan parterna och en mer långsiktig relation kan byggas. Likaså behövs förstärkning av leden mellan danssektorn och skolan, dvs de nuvarande funktionerna kultursamordnare och kulturombud. En aktör föreslår en ny funktion inom dansområdet; en danssamordnare som har uppdraget att matcha dansprojekt med skolan.

En annan praktik handlar mer om att fördjupa sig i sitt konstnärskap hos utövarna och våga samarbeta över konstgränser samt invanda mönster. Här finns behov av att experimentera ihop, att kompromisslöst hitta fram till nya konstuttryck som spänner över olika stilar, genrer och riktningar. Att ta intryck från sin samtid och omvärld för att uppnå relevans i konsten som ska möta barnen, är ett annat perspektiv. Exempel på nya samarbeten för att stimulera nya uttryck kan vara att matcha en modern koreograf med en hip hop-artist eller en urban dansgrupp med en skulptör och sätta det i en samtida kontext. Många av respondenterna vittnar om en alltför smal repertoar av dans för barn och unga, ofta inom genren modern dans eller dansteater. Ett skriande behov av nya konstellationer som visar prov på djärva samarbeten med nya uttryck, beskrivs av både arrangörer från kulturhus, scener och representanter från skolan.

Den kompetens som finns på området måste tas tillvara och överföras. Här nämns erfarna koreografer som kan verka som mentorer för mer oetablerade eller oerfarna dansare och koreografer. I denna grupp ingår också att ta tillvara nya förmågor och de dansare och koreografer som är autodidakta och inte organiserade eller medlemmar i t ex Danscentrum väst. Det finns redan ett antal verksamma dansare och koreografer i Göteborg men utmaningen är att stimulera till att ta steget att koreografera för en ny målgrupp, barn och unga. De redan erfarna utövarna vill också få ny stimulans att bryta

sina mönster och få nya perspektiv från omvärlden. Här behövs stimulans från olika områden på olika nivåer för att möta behovet hos flertalet aktörer på dansfältet.

Ekonomi

Förutom de ekonomiska stödstrukturer som redan finns i staden i form av projektstöd, verksamhetsstöd och utjämningsbidrag, finns behov av ett så kallat ”utvecklingsstöd”. Aktörerna påpekar att de redan existerande stöden inte täcker hela verksamhetskedjan av kostnader. Exempel på detta kan vara behov av att genomföra en förprojektering med målgruppen barn medverkande i den konstnärliga processen eller att utveckla ett verk konstnärligt efter den första spelperioden då mötet med publiken uppenbarast brister som kan åtgärdas. Aktörernas produktionsbudgetar är så slimmade att ett utvecklingsarbete med fördjupning inte inryms. En del av detta utvecklingsarbete med tillhörande ökat anslag, skulle kunna ske inom ramen för en akademi.

Förvaltningens analys och förslag

Analys och diskussion

Göteborgs dansliv präglas av kraft, idéer och nya initiativ. Men ofta falnar glöden när strukturen och ekonomin vacklar och projekten blåser av. Därför är behovet av långsiktighet, samverkan och fler mötesplatser stort. Samtliga respondenter har uttryckt intresse för att inrätta samt att vara del av en dansakademi.

Stöd och strukturer

Den scenkonst som har barn och unga som sin målgrupp och publik, stöds och subventioneras av såväl stat, region och kommun utifrån en given struktur i distributionsfasen. Det nuvarande utbudet av dansproduktioner riktade till barn och unga är skralt i Göteborg och den danskonstnärliga kvaliteten behöver utvecklas, varieras och speglas av sin samtid i innehåll och genrer. Det finns endast ett fåtal dansaktörer som regelbundet producerar dans för målgruppen barn och unga. De fria aktörerna delar samma svaga villkor som övriga aktörer inom dansfältet; det handlar om bristfällig infrastruktur såsom repetitionslokaler och scener men också mer långsiktig finansiering i produktionsfasen. Det finns få mötesplatser såsom branschdagar, festivaler och offentliga samtal. Likaså saknas en högskoleutbildning inom konstnärlig dans i Göteborg.

Avsaknaden av etablerade scener med regelbunden programläggning av dans för barn och unga, gör det svårt för enskilda dansaktörer att upprätthålla relationen med skolan och barnen som publik. Få arrangörer köper hela föreställningar vilket gör att möjligheten för barn att se professionell dans är liten. Dansfältet blir därmed mer beroende av de strukturer som staden tillhandahåller i form av mellanled, verktyg och resurser. Uppsökande föreställningar ställer krav på format med exempelvis ingen eller liten ljussättning och begränsar ofta det sceniska uttrycket.

Ekonomisk konsekvens

Dansen som konstform är prioriterad i Göteborgs stad men långt ifrån självbärande. En viktig faktor är ekonomisk tillväxt i branschen. Eftersom de grundläggande strukturerna haltar måste fler stöd till för att värna om de öar av initiativ och projekt som ändå lyckas överleva. I fallet med en akademi, kan inte branschen själva möta upp med ekonomi. Här behövs tillökning i ekonomiska resurser från staden. Förvaltningen ser att en akademi

även skulle vara relevant för ett regionalt stöd då Västra Götalands kulturplan lyfter dansen för barn och unga. På sikt skulle också statliga och internationella stöd och samarbeten vara reella beroende på akademins framtida utformning.

Förvaltningen har i samband med flera pågående utredningar av kulturstöden inom förvaltningen uppmärksammat att nya strukturer behövs för att säkerställa utveckling och återväxt på aktörssidan. Dansakademien som plattform kan fungera som ett viktigt led i att säkerställa utveckling och återväxt om tillräckliga resurser avsätts. Förvaltningen bedömer att resultatet av pågående utredningar av kulturstöden samt måluppfyllelse av dansutvecklingsstrategin inom förvaltningen har bäring på en framtida finansiering av en akademi för danskonsten. I nuläget bedömer förvaltningen att ekonomiska medel inom ram inte finns identifierade för att inrätta en dansakademi. En uppskattad kostnad uppgår till cirka 500 000 kronor för verksamheten av en akademi per år.

Barnteaterakademien överförd på danskonsten

För att göra en rättvis jämförelse med Barnteaterakademien är det nödvändigt att också förstå skillnaderna i villkor mellan teaterkonsten och danskonsten. Barnteaterns strukturer är mer gedigna; de fria teatergrupperna har egna scener att verka från, flera institutionsscener finns i staden för teater samt inte minst finns en stark mottagare hos producerande scener att beställa ny dramatik. Här skiljer sig också arbetssättet hos de olika konstarna där teatern ofta utgår från manus skrivet av en författare/dramatiker som sedan regisseras av en regissör, medan koreografin ofta skapas direkt ”på golvet” av antingen en koreograf eller i en kollektiv process med dansarna. På så sätt finns inget ”dansmanus” att beställa och heller ingen tydlig mottagare att ta sig an det. Dansen särskiljer sig i både arbetssätt och i samarbete med andra konstuttryck och även med andra fält i samhället.

Barnteaterakademins grund är den branschdrivna plattformen med en styrgrupp bestående av ledamöter från branschen med olika positioner och kompetenser, såväl dramaturger som skådespelare och producenter. Eftersom dansfältet har en svagare infrastruktur, t ex avsaknad av etablerade scener och ingen självklar beställare av koreografi, så blir en branschstärkande insats än viktigare. Det kan ge verkningar på danskonstnärlig utveckling, enad bransch, nya samarbeten mellan fria dansaktörer och institutioner samt starkare relation till skolan och andra arrangörer och mottagare.

Kärnan i Barnteaterakademins verksamhet har varit att på olika sätt ta fram nya grovmanus, stimulera till ny konstnärlig utveckling inom barnteatern, belysa barnteatern som konstform i samtal och debatter samt dokumentera erfarenheterna i publikationer. Likväl danskonsten skulle gynnas av liknande insatser och få möjlighet att expandera både som konstform och scenkonstutbud i möte med den unga publiken. Här finns mycket att lära från teatern och Barnteaterakademien men också att samarbeta kring i ett senare skede.

Summering analys

Förvaltningen har fått en god bild av vilka behov dansfältet för barn och unga har, samt vilka förutsättningar som behövs för att inrätta en modell likt Barnteaterakademien. Dansbranschen signalerar ett behov av fler möjligheter till att känna samhörighet, ha erfarenhetsutbyten samt stimulans till fördjupad och breddad danskonstnärlig kompetens i mötet med den unga publiken. Utöver det, behöver strukturer utvecklas såsom att skapa fler möten mellan utövare och arrangör, t ex skolan, etablera fler fysiska mötesplatser för

danskonsten, utöka utrymmet i offentliga samtal, media, publikationer och forskning samt stärka relationen till danskonsten i alla led.

Förslaget att utreda ekonomiska och organisatoriska förutsättningar för att inrätta en Dansakademi

Slutsats

Samtliga respondenter är positiva till att inrätta och vara del av en modell för danskonsten motsvarande Barnteaterakademien. Eftersom branschen saknar goda förutsättningar att verka och utvecklas, finns ett stort behov av åtgärder som kan samla och stärka branschen. Utredningen visar att en dansakademi kan möta följande identifierade behov från branschen:

- Möjlighet att känna samhörighet inom dansfältet.
- Erfarenhetsutbyten mellan dansaktörer.
- Stimulera till fördjupad och breddad danskonstnärlig kompetens hos dansaktörerna.
- Utveckla mötet och delaktigheten med den unga publiken.
- Skapa fler möten mellan dansaktörer och arrangörer, t ex skolan.
- Etablera fler fysiska mötesplatser för danskonsten.
- Utöka utrymmet i offentliga samtal, media, publikationer och forskning.

En viktig förutsättning för branschen är att förankra modellen grundligt hos densamma för att nå en hållbar struktur med branschnära mål och innehåll samt finna former för finansiering, organisation och huvudman inför en etablering. På så sätt skapas utrymme för samverkan mellan parter och aktörer på dansfältet samt hopkoppling med de pågående initiativ som håller på att ta form i staden och regionen, så att branschen kan samlas.

Vidare kvarstår behov av att titta närmare på hur modellen kan finansieras samt organisering vad gäller huvudman och samarbetsparter. Under 2018 behöver förvaltningen sätta igång en process tillsammans med branschen för att undersöka följande frågor:

- *Former för finansiering:*
 - kan Dansakademin få ett riktat stöd med uppdrag från Göteborgs kulturnämnd eller ska medel fördelas ur ett sökbart framtida ”utvecklingsstöd”?
 - ska samarbetsparter ingå och stå för en del av finansieringen?
 - på vilket sätt kan regionen samverka eller inte?
- *Former för organisationen:*
 - ska en fristående aktör få huvudmannskapet för Dansakademin?
 - ska en styrgrupp utses samt projektledare och referensgrupp?
 - ska akademien vara en egen fristående organisation?

Förslag till långsiktiga mål

- Dansföreställningar med utvecklad kvalitet, varierat uttryck, genrebredd och relevans.

- Stimulera koreografer och dansare att utforska och pröva idéer för danskonst för barn och unga.
- Långsiktiga samarbeten och överenskommelser inom branschen och mellan branschen och andra konstfält, scener och arenor för scenkonst.
- Utvecklad plan för möte med barnen som publik på olika arenor, bl a skolan.

Förslag till långsiktiga effekter

- Enad bransch; känsla av samhörighet och ett betydligt större utbyte mellan dansaktörerna i staden.
- Ökat utbud av dansproduktioner för barn och unga.
- Ett flertal fysiska mötesplatser för branschen för att utveckla dansfältet för barn och unga på olika nivåer.
- Dansen som konstform för barn och unga har större utrymme såväl i det offentliga samtalet som på fysiska platser i staden, i synnerhet skolan.
- Stärkt relation till danskonsten hos arrangörer, skola och de vuxna som omger barnen.

I dagsläget finns inte identifierade medel inom ram på förvaltningsnivå att finansiera en dansakademi, en kostnad som uppskattas uppgå till cirka 500 000 kronor per år.

Förslaget

Förvaltningen föreslår att en fördjupad utredning för de ekonomiska och organisatoriska förutsättningarna för inrättandet av en dansakademi, genomförs under 2018. Uppdraget föreslås utgå från föreliggande rapport och resultera i en redovisning sista kvartalet 2018, med förslag på ekonomisk och organisatorisk modell för en branschdriven dansakademi.

Källor

Nedan listas de respondenter som intervjuats, antingen muntligen eller via e-post, under utredningsarbetet hösten 2017.

Intervjuer

Muntliga källor

Anna Berg, dramaturg, frilans och ledamot Barnteaterakademin

Anna Wennerbeck, konstnärlig ledare och koreograf, Embla dans och teater

Anna Åkerström, konsulent dans, Kultur i Väst

Anne Svanholm, kulturproducent, Frölunda kulturhus, part i Dansbanan

Ida Kaivola, scenkonstkonsulent och utredare dans, Kulturförvaltningen

Kristina Ros, projektledare, Barnteaterakademin, dramaturg, Masthuggsteatern

Malin Enberg, producent, Producentbyrån

Marie Jönsson, kulturproducent Rum för dans, Region Halland

Monika Milocco, konstnärlig ledare, Regionteater Väst dans

Tina Andersson, konsulent dans, Kultur i Väst

Veera Suvalo Grimberg, konstnärlig ledare och koreograf, Danskompagniet Spinn

Textkällor

Anders T Carlsson, vik verksamhetsledare, Danscentrum Väst

Anette Pooja, konstnärlig ledare, koreograf och dansare, MYSK

Carin Nordberg, kultursamordnare, Örgryte Härlanda samt part i Dansbanan

Cecilia Suhaid Gustafsson, konstnärlig ledare, Atalante

Kristina Ros, projektledare, Barnteaterakademin, dramaturg, Masthuggsteatern

Nina Kollbrunner, konstnärlig ledare, koreograf och dansare, Twisted feet

Pernilla Appelqvist, producent dans och cirkus, Stora teatern

Ulriqa Fernqvist, konstnärlig ledare och dansare, Art of Spectra

Appendix

Barnteaterakademin på Angereds Teater

Uppdrag 2017 - 2019

Den barn- och ungdomsteater som bedrivs i Sverige är unik i världen. Det finns idag ett stort behov av stimulans och stöd till denna verksamhet för att den ska behålla sin position och fortsätta att utvecklas. Genom en Barnteaterakademi ges möjligheten att samla erfarenheter och driva på utvecklingen av barn- och ungdomsteater i Göteborg.

Barnteaterakademin förläggs till Angereds Teater, en mötesplats för gestaltning och erfarenhetsutbyte som kan förena människor. Verksamheten leds av en styrgrupp med representanter från såväl institutioner som det fria kulturlivet i Göteborg och regionen. Teater för barn och ungdomar ska genom Barnteaterakademin uppmärksammas som konstform samt ges en bred bas där nya samarbeten på olika nivåer kan utvecklas.

Övergripande mål för Barnteaterakademin

- Stimulera produktion av ny dramatik för barn och ungdom.
- Utveckla barn- och ungdomsteatern kvalitetsmässigt.

Specifika mål

- Ge möjlighet för dramatiker att utforska och pröva idéer för dramatik för barn och ungdom.
- Skapa samarbetsmöjligheter och kontakter mellan olika teatrar, dramatiker, arrangörsled och skola.
- Skapa debatt och fokusera på barn- och ungdomsteatern som konstform.

Barnteaterakademins organisation

- Huvudmannen har det yttersta ansvaret för verksamheten med budget- och personalansvar.
- Projektledaren ansvarar operativt för verksamheten och dess verksamhetsbudget i dialog med styrgruppen. Projektledaren är sammankallande och leder styrgruppens arbete. Såvida styrgruppen inte kan enas har projektledaren utslagsröst.
- Styrgruppen fattar beslut om den konstnärliga inriktningen i syfte att uppnå verksamhetens mål. Den ska bestå av 9-12 personer, en representant vardera från; Backa Teater, Angereds Teater och Regionteater Väst, 3-4 fria teatergrupper med produktion för barn och unga, Teatercentrum Väst samt ytterligare 3 möjliga valbara personer som kan representera universitet/förvaltning/annan organisation eller på annat vis bidra med värdefull kompetens. Medlemmar sitter hela uppdragsperioden och bör närvara minst 50 % på styrgruppsmötena. Styrgruppen kan vid behov knyta till sig extra ledamöter för kortare perioder.

Utdrag ur protokoll

Kulturnämnden

Sammanträdesdatum

2016-05-24

Uppföljning och redovisning av stadens dansutvecklingsatsning 2015

§ 89 Dnr 0733/16

Förvaltningen har i ärendet upprättat ett tjänsteutlåtande daterat 2016-04-12. Ärendet bordlades på kulturnämndens sammanträde 2016-04-26 § 70.

YRKANDE

Yrkande S, MP, V, M, L, KD 2016-05-24 om uppföljning och redovisning av stadens dansutvecklingsatsning 2015.

Kulturnämnden föreslår i ett gemensamt yrkande att tjänsteutlåtandets beslutssats 2 b bordläggs tillsvidare och att nämnden i övrigt bifaller kulturförvaltningens förslag till beslut.

BESLUT

1. Kulturnämnden godkänner rapporten Dansutveckling 2015 och antecknar informationen.
2. Kulturnämnden ger förvaltningen i uppdrag att utarbeta förslag till handlingsplan för utveckling av danskonsten i Göteborg.
3. Kulturnämnden ger förvaltningen i uppdrag att i samverkan med regionen fortsätta undersöka möjligheterna att etablera en produktionsmiljö för danskonst i Göteborg.
4. Kulturnämnden ger förvaltningen i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta en branschdriven plattform för dansen enligt modellen Barnteaterakademien.
5. Kulturnämnden bordlägger tjänsteutlåtandets beslutssats 2 b tillsvidare.

Vid protokollet

Eva Magnusson

2016-05-31

Ordförande

Mariya Voyvodova

Justerare

Kristina Tharing